

การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ACADEMIC ADMINISTRATION TOWARD EXCELLENCY OF SUBDISTRICT QUALITY SCHOOLS

UNDER BUENGMAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล 2) ประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 195 คน ซึ่งได้มาแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลและแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของ ความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ความเป็นเลิศ, โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

Abstract

The purposes of this study were 1) to examine current and desirable situations on academic administration toward excellency of sub-district quality schools under and 2) to assess needs for academic administration toward excellency of sub-district quality. The samples consisted of 195 school administrators and teachers at sub-district quality schools under Buengman Primary Educational Service Area Office. The tools employed in data collection were 2 five-rating scale questionnaires, a questionnaire on current situations on academic administration toward excellency of sub-district quality schools and a questionnaire in the desirable situations on academic administration toward excellency of sub-district quality schools. The statistics employed in data analysis were percentage, mean, standard deviation and the Modified Priority Needs Index.

The results were found that 1) the overall current situations regarding the situations and needs of academic administration toward excellency of sub-district quality schools were at the high-level. The overall desirable situations regarding the situations and needs of academic administration toward excellency of sub-district quality schools were at the high-level language 2) The top three highest average of need assessment in situations and needs of academic administration toward excellency of sub-district quality schools for promoting early Development of the learning process, Educational institution curriculum development and Measurement, Evaluation and Transfer of academic results.

Keywords: Academic Administration, Excellency, Sub-district Quality Schools

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทย ให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 1)

โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เป็นโครงการที่เกิดขึ้นตามนโยบาย “1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโรงเรียนในท้องถิ่นระดับตำบล ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีความพร้อมในการพัฒนา ด้านคุณธรรมจริยธรรม งานอาชีพ และสุขอนามัย สามารถให้บริการการศึกษาแก่นักเรียน ชุมชน ทั้งยังเป็นการเพิ่มโอกาสการเข้าถึง การศึกษาอย่างมีคุณภาพ ที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม สำหรับนักเรียน ในท้องถิ่นชนบท ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชน บ้าน วัด รัฐ และโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งในปีงบประมาณ 2562 กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำ ตำบล โดยโรงเรียนระดับประถมศึกษา ครอบคลุมทุกตำบลทั่วประเทศ พิจารณากลั่นกรองให้ความเห็นชอบ ผ่านกระบวนการ ประชาคม 3 ระดับ คือ ตำบล อำเภอ และจังหวัด และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ครอบคลุมทุกอำเภอทั่วประเทศ พิจารณากลั่นกรอง ให้ความเห็นชอบ ผ่านกระบวนการประชาคม 2 ระดับ คือ อำเภอ และจังหวัด ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนด คือ เป็นโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความพร้อมเข้ารับการพัฒนา ตั้งอยู่ในพื้นที่ๆ เป็นศูนย์กลางของชุมชน การคมนาคม การสื่อสาร สะดวก มีพื้นที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ สามารถรองรับการเพิ่มจำนวนนักเรียนได้ในอนาคต ตลอดจนมีองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ที่ยินดีให้ความร่วมมือและสนับสนุนเพื่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาและการบริหารจัดการ โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2561: 1-2)

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาถือว่ามีความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และการ

บริหารงานในสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นตัวแปลงนโยบายของรัฐสู่ภาคปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้าทันต่อการศึกษาในยุคปัจจุบัน และการบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการศึกษาคุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษาจึงอยู่ที่งานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาและเป็นกิจกรรมหลักๆ ของสถานศึกษาในการกำหนดความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2557: 7) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้น ครอบคลุมเครือข่ายงานในด้านต่างๆ ทุกด้านในสถานศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงาน สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (วสันต์ ปรีดานันท์, 2557: 3)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว เห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการมีความ สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา การศึกษาให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีสมรรถนะตาม ศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทาง การศึกษาอย่างเท่าเทียม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ, 2566: 58)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สามารถนำมาปรับปรุงและใช้เป็นแนวทางในการ วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เพื่อให้ การจัดการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำ ตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย
การศึกษานี้เป็นการศึกษาประเภทสำรวจ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 53 โรงเรียน จำนวน 976 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 75 คน และครู จำนวน 901 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 195 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน และครู จำนวน 155 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 195 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่สถานภาพ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามกรอบแนวคิด 8 ด้าน โดยเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 195 คน เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้รูปแบบออนไลน์ จากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในระบบจัดเก็บข้อมูลสำหรับการประมวลผล โดยใช้โปรแกรมช่วยจัดการและวิเคราะห์ข้อมูล (Google Form) ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 195 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามแล้วนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับสมมติฐาน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นการสำรวจรายการ โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้เกณฑ์การแปลความหมายหาค่าเฉลี่ย เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยใช้สูตร Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558: 275-279)

$$PNI_{Modified} = (I - D)/D$$

เมื่อ	$PNI_{Modified}$	คือ	ดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง
	I	คือ	ค่าเฉลี่ยของคะแนนสภาพที่พึงประสงค์
	D	คือ	ค่าเฉลี่ยของคะแนนสภาพปัจจุบัน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน

การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.18	0.36	มาก	4.65	0.25	มากที่สุด
2. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.25	0.39	มาก	4.58	0.26	มากที่สุด
3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.18	0.38	มาก	4.67	0.30	มากที่สุด
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.28	0.50	มาก	4.59	0.31	มากที่สุด
5. ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.19	0.35	มาก	4.59	0.28	มากที่สุด
6. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.17	0.36	มาก	4.59	0.24	มากที่สุด
7. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.19	0.41	มาก	4.59	0.24	มากที่สุด
8. ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.22	0.35	มาก	4.57	0.25	มากที่สุด
รวม	4.21	0.29	มาก	4.60	0.20	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน (\bar{X} = 4.17-4.28) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา (\bar{X} = 4.28) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (\bar{X} = 4.17) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน (\bar{X} = 4.57-4.67) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.67) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (\bar{X} = 4.57)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.18	4.65	0.112	2
2. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.25	4.58	0.078	6
3. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	4.18	4.67	0.117	1
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.28	4.59	0.072	7
5. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.19	4.59	0.095	4
6. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.17	4.59	0.101	3
7. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.19	4.59	0.095	4
8. ด้านการพัฒนาและ การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.22	4.57	0.083	5
รวม	4.21	4.60	0.093	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.093 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีจำนวน 5 ด้าน ที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากค่าสูงสุดไปค่าต่ำสุด ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.117$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.112$) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($PNI_{Modified} = 0.101$) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.095$) และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.095$)

อภิปรายผล

การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผู้ศึกษาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการในการบริหารจัดการกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และเกิดประโยชน์สูงสุดกับทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ สถานศึกษาต้องมุ่งปรับปรุง พัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล นำไปสู่ความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยพันธ์ ศิริรักษ์ ประจิตร มหาหิง และสังวาลย์ เพ็ญระ (2563: 320-321) เรื่อง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้การสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการนิเทศการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นกระบวนการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับชุมชนและองค์กรอื่นๆ ที่รวมถึงการบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ เพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปได้ด้วยดี สามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัว มีระบบงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ บุญจันทร์ ราชชูแสน (2565: 213) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดได้ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดการหลักสูตร ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพเพื่อการศึกษา และสอดคล้องกับ ศิริวัฒน์ บุญโตนด และสธิพร เขาวนชัย (2565: 263-264) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษา

2. ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.093 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ บุญจันทร์ ราชชูแสน (2565: 213) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นปรับปรุงเพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพเพื่อการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และสอดคล้องกับ ศิริวัฒน์ บุญโตนด และสธิพร เขาวนชัย (2565: 263-264) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวมเท่ากับ 0.399 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด และด้านการจัดและพัฒนาการเรียนรู้ มีดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำสุด

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า

1. สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและ การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ลำดับที่ 5 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ลำดับที่ 6 ด้านการพัฒนาและ การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ลำดับที่ 7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และลำดับที่ 8 ด้านการนิเทศการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษาอยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้น สถานศึกษา ต้องให้ความสำคัญและพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนานักเรียน และจัดทำระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ อยู่ในระดับสูงสุด ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญให้มากยิ่งขึ้น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับชุมชนและองค์กรอื่นๆ ที่ รวมถึงการบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ เพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปได้อย่างดี สามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัว และจัดให้มีระบบงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ ดังนั้น สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสม สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ทำเป็น เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เป็นรายด้านโดยละเอียดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาอื่นๆ

2. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรค และติดตามผลการนำความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ไปใช้อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- บุญจันทร์ ราชชูแสน. (2565). แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาในจังหวัดขอนแก่น. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์. 9(3), 213.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2557). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ปิยพันธ์ ศิริรักษ์ ประจิตร มหาหิง และสังวาลย์ เพ็ญยุระ. (2563). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต25. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์. 7(2), 320-321.
- วสันต์ ปรีดานันท์. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริวัฒน์ บุญโตเนด และสธิพร เขาวนชัย. (2565). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการ บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร. Journal of Roi Kaensarn Academi. 7(3), 263-264.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. (2566). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566. บึงกาฬ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2561). โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.